

ДОБРОТО ЩЕ
СПАСИ СВЕТА

Какви изречения са ходили на разходка
според отношението им към черната
котка? Определете вида им според целта
на общуване.

Тръгнали изречения на разходка
с бавна, грациозна походка.

Черна котка път им пресякла
и доста беди си навлякла.

„Едно грозно животно премина пред нас.“

„Марш, котко, върви си у вас!“

„Ау, колко е мърлява, чак неприятно!“

„Кой ще се върне с мене обратно?“

Отговор

„Едно грозно животно премина пред нас.”

Съобщително

„Марш, котко, върви си у вас!”

Подбудително

„Ау, колко е мърлява, чак неприятно!”

Възклицателно

“Кой ще се върне с мене обратно?”

Въпросително

По какво се различават изреченията в двете полета.

Той отиде в
Париж **и** видя
Айфеловата
кула.

Той отиде в
Париж, **за да**
види Айфеловата
кула.

ГРАНИЦИ НА ПОДЧИНЕНОТО ИЗРЕЧЕНИЕ

Цели на урока:

- да се познават основните признаци на сложното изречение;
- да се усвоят начините за свързване на простите изречения в състава на сложното;
- да се определят границите на подчиненото изречение;
- да се разкрие изразното богатство на родния език.

Сега ще научите

- Как е построено сложното съставно изречение?
- Как се открива главното и подчиненото изречение?
- Какво може да бъде мястото на подчиненото изречение спрямо главното?
- Как се определят границите на подчиненото изречение?

Да прочетем заедно

Микроорганизмите са полезни за всички живи същества, защото играят ключова роля в природните цикли. Когато един организъм умре, микроорганизмите рециклират останките му. В океаните микроскопичният планктон, който улавя енергията на слънчевата светлина, служи като източник на храна за целия живот в морето. В природата микробите установяват ползотворни съюзи с други организми.

(Из печата)

планктон- м., само ед. Дребни растителни и животински организми, които живеят в морските и океанските дълбочини, пренасят се от теченията и се използват за храна от животните и хората

Помислете и отговорете!

1. От какъв текст е откъсът?

А. разговорен;

Б. художествен;

В. медиен;

Г. научен.

2. Коя е темата на текста?

А. микроорганизмите и живите същества;

Б. микроорганизмите рециклират умрели организми;

В. микробите установяват съюз с други организми;

Г. ползата от микроорганизмите.

Да анализираме заедно изреченията в текста

Позиции на подчиненото изречение:

I позиция- след главното изречение

II позиция- пред главното

подчинено

Когато

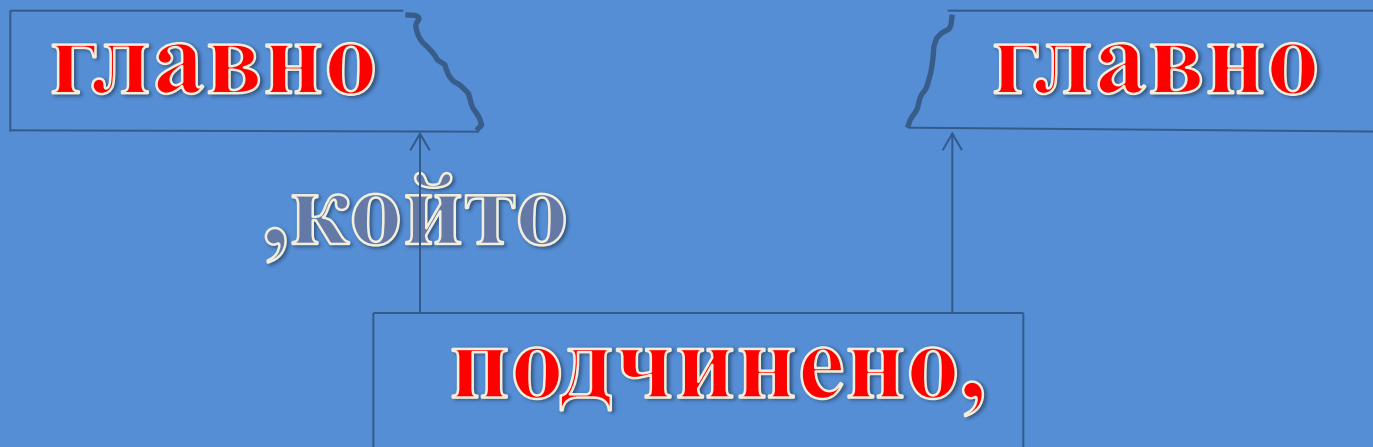
един организъм умре, (1) |

главно

микроорганизмите рециклират (2)
останките му|.

III позиция- между части на главното изречение

В океаните микроскопичният планктон, **който** улавя(1) енергията на слънчевата светлина, служи(2) като източник на храна за целия живот в морето.

Да се упражняваме

- ▣ Определете позицията на подчиненото изречение спрямо главното.

Оня, **който** разказваше, беше един висок мъж.

Когато всичко това премина, отново се огледах.

Беше горещ летен ден, **когато** пристигнах в стария град.

Отговор

1. главно

1. главно

II. 2. главно

,който

I. 2. подчинено,

Когато

1. подчинено,

III. 1. главно

,когато

2. подчинено

Кое от изреченията се отличава от останалите по позицията на подчиненото?

Въпрос 1. (I група)

- А. Изведнъж почувствах как сърцето ми тревожно се сви.
- Б. По-късно разбрах колко лекомислено съм постъпил.
- В. Докато морето блестеше пред мен, аз търсех истината.
- Г. Много по-късно разбрах на какво се е дължало това.

Въпрос 2. (II група)

- А. Виждах уморено небе, което бе виснало над селото.
- Б. Много добре знаех, че той няма да разбере думите ми.
- В. Беше горещ летен ден, когато пристигнах в града.
- Г. Който се учи, той ще сполучи.

Отговор

1. В.

2. главно

Докато

1. подчинено,

2. Г

2. главно

Който

1. подчинено,

Определете границите на подчиненото изречение

- ▣ **Въпрос 3.(3. група)**
- ▣ И повярвай ми, че съвсем сами този свят ще променим!
- ▣ Че този свят съвсем сами ще променим, повярвай ми!

Определете границите на подчиненото изречение

- ▣ **Въпрос4. (4. група)**
- ▣ **А. Туристите, когато времето се
оправи, потеглиха..**
- ▣ **Б. Туристите потеглиха, когато
времето се оправи.**
- ▣ **В. Когато времето се оправи,
туристите потеглиха.**

Да се упражняваме / всички групи/

Направете синтактичен анализ на изреченията. Поставете пропуснатите запетай.

**Той гледаше много внимателно в
Македонски който разказваше.**

**Когато Македонски свърши разказа си
трима от другарите му бяха задрямали
на местата си.**

Отговор

Той гледаше (1) много внимателно в
Македонски, | който разказваше (2) |.

Когато Македонски свърши (1)
разказа си, | трима от другарите му
бяха задрямали (2) на местата си |.

План на урока

1. Място на подчиненото изречение спрямо главното.
2. Стъпки за откриване границите на подчинено изречение.

Какво научих този час?

- Строежът на сложното съставно изречение
- Позицията на подчиненото изречение спрямо главното
- Стъпки за откриване на подчинено изречение
- Пунктуационното отделяне на подчиненото изречение

Домашна работа

▣ Стр. 33. , упр. 6.

**Браво, ученици! Работихте много
добре и заслужавате награда.**

